

Prekleti japi!

Peter Kolšek

televizijski film
Želim vse
režija **Brane Bitenc**
Visual Production
za **RTV Slovenija**
premiera TV Slovenija,
31. 12. 2004

Solidno

V reviji filmov, ki jih je zadnji dve leti (ko)producirala nacionalna televizija in jih ponosno kaže v tem veselem času, je na sam silvestrski večer pripadla težka naloga še enemu premiernemu izdelku. Težka naloga zato, ker bi najbrž moral zabavati gledalce. Programsko vodstvo se je dileme očitno zavedalo, zato je film ponudilo na »alternativnem« drugem programu. Teve film *Želim vse*, prirejen po noveli Uslužbenec in ljubezen pokojnega modernističnega klasika Marka Švabiča (to delo sta opravila Marko Radmilovič in režiser Brane Bitenc) je namreč resnobna prilika o pohlepu, kakršna se ne prileže noveletni penini.

»Ni vseeno, kaj ješ in kakšen avto voziš,« je paradigmatična izjava, ki zarisuje okvir s povzpentištvom in korupcijo prepojene socialnega sveta, katerega logika se stopnjuje v: imeti vse! Besede izreče šef (zavaljeno blazirani Gojmir Lešnjak – Gojc), namenjene pa so podmladku, ki bo šefa seveda kmalu izpodrinil (Sebasti-

jan Cavazza, izklesan v lepo hladnokrvnost). Brezčutni tehnikrat s konca socializma je pač mutiral v tranzicijskega japija. Recidiv sveta, v katerega je postavljena Švabičevega strupena zgodba, je v filmu vsekakor ostal, kar ni bilo nujno, a je za gledalca z malo daljšim spominom dobrodošlo.

Prekleti japi – tako reče postarani hipur, ki zdaj z ženo izdeluje vrne palčke in bljuzi o poganski mitologiji, dovolj uspešno, da si lahko privoščijo hišo z bazenom. Svet je po eni strani postavljen črnobelo – balzacovski nagon po denarju in moči proti vrednotam življenja in ljubezni, za kar se odloči noseča Tanja (krhka Iva

Babič), mlada umetnica – po drugi strani pa so robovi med obema svetovoma rahlo zabrisani, kar je seveda dobro; prilika o morali je tako podprta z zapleteno družbeno psihologijo. Konec je odprt: on, japi, hoče vse in vse tudi dobi, zaradi česar je izgubljen, ona v ritualu žrtvovanja za umetnost izgubi otroka, a najde sebe.

Želim vse je solidna tranzicijska moralka, ki jo žal nekoliko zanese bizarni lik kmečke fatalke (Polona Juh se je zdela nekoliko izgubljena v forsirani ruralni životopisnosti). S tem film ni izgubil kompletne verodostojnosti, izgubil pa je nekaj hladnega kritičnega naboja, ki ga premore v večinskem urbanem delu. Tendence Bitencovega filma je nedvomno prikaz brezobzirne človeške pogoltnosti, a ta univerzalistični koncept se rahlo zatika tam, kjer bi morali v njem prepoznati poteze specifične slovenske tranzicijske zgodbe. A ne glede na to: *Želim vse* je bil v prednovoletni noči zanesljivo eden redkih požirkov treznjenja.



Prizor iz filma *Želim vse*